

Factsheet 'het verhaal'

Het verhaal van de ontdekking van Kaap Hoorn

Het was 1615 en de wind stond gunstig. Met twee schepen - *De Eendracht* en *De Hoorn* - traden Jacob Le Maire en Willem Cornelisz Schouten met hun bemanning een nieuw avontuur tegemoet, en verlieten de haven van Hoorn...

Deze expeditie werd geboren uit een heimelijke droom van Jacobs vader, Isaac Le Maire. Hij wilde een nieuwe route naar de Oost vinden, om zo het monopolie van de VOC te omzeilen. Tijdens de 80-jarige oorlog vluchtte Isaac Le Maire van Antwerpen naar Amsterdam, waar hij in 1602 medeoprichter en grootaandeelhouder van de VOC werd. Zijn carrière was echter een kort leven beschoren. Beschuldigd van verduistering moest Le Maire in 1609 de VOC verlaten en hij vluchtte opnieuw, naar Egmond dit keer.

Maar Le Maire zat niet stil. Hoewel de VOC het octrooi had op de handelsroutes naar de Oost via Kaap de Goede Hoop (Zuid-Afrika) en Straat Magellaan (Zuid-Amerika), bestond het vermoeden dat er een ontdekte route was ten zuiden van Straat Magellaan, een doorgang bij het Zuidland. Vastbesloten het monopolie van de VOC te breken bedacht Isaac Le Maire, samen met bevriende cartografen en Willem Schouten, een geheime expeditie. De Australe Compagnie werd opgericht, vernoemd naar Terra Australis Incognita, oftewel het onbekende Zuidland. Hij gaf zijn zoon Jacob leiding over de expeditie en Willem en zijn broer werden als schippers aangesteld.

Op 14 juni 1615 vertrokken de schepen. Maar het avontuur, dat voorspoedig begon, werd al snel een zware onderneming. Van eindeloos wachten op gunstige wind voor de kust van Sierra Leone tot vele zeemannsgraven. Ze trotseerden zware golven die de boot in tweeën leken te splijten, zochten aan land tevergeefs naar drinkwater en zagen de dood in de ogen tijdens de botsing met een groot zeemonster, vermoedelijk een uit koers geraakte narwal. Hierop volgde ook nog het verlies van *de Hoorn*, dat vlam vatte tijdens het kalefateren. Even leek het Zuidland oneindig ver weg.

Maar op 29 januari 1616 - ruim 7 maanden na vertrek - ontdekten zij eindelijk de nieuwe route en rondden met *de Eendracht* het zuidelijkste puntje van wat nu Chili is, vanaf dat moment Kaap Hoorn genoemd. Een erbetoon aan de thuishaven.

Maar de tocht eindigde niet bij Kaap Hoorn. De open zee bracht verwarring, omdat Terra Australis nergens te bekennen was. Helaas werd het Zuidland niet gevonden, mede omdat Willem Schouten liever de reis naar Indië wilde voortzetten. Ze voeren langs vele eilanden en brachten eindeloze dagen door op de ruige, open zee. Boven Nieuw-Guinea werden ze opgewacht door een VOC-schip en meegenomen naar Java. Het bericht van de expeditie had ook hun oren bereikt. In Batavia nam Jan Pieterszoon Coen het schip en alle bezittingen in, en Le Maire en Schouten werden gevangen genomen voor schending van het octrooi. De VOC wilde niet geloven dat er een nieuwe route was ontdekt.

De Eendracht en de bemanning bleven achter op Java. Sommigen kregen werk bij de VOC en liepen over. De twee zoons van Le Maire werden samen met Willem Schouten en een tiental bemanningsleden op de eerstvolgende vloot naar Nederland gezet, waar de familie Le Maire een lang proces te wachten stond. Jacob Le Maire overleefde deze reis echter niet en vond op de terugweg naar Nederland zijn zeemannsgraf.

Nu - vierhonderd jaar later - gaat het avontuur verder...

Auteur: Stella van Lieshout

Contactgegevens

Productieburo Zorro
Werkgroep Storytelling
Geert Scholtenslaan 9A
1687 CL Wognum
www.kaaphoorn400.nl
www.nachtkapers.nl

Jeanneke Scholtens
info@productieburo-zorro.nl
0299-621623/0653848540